

รายงานสืบเนื่องจากการประชุมวิชาการระดับชาติ (PROCEEDINGS)

โครงการประชุมวิชาการระดับชาติ เครือข่ายด้านการจัดการชุมชนเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนครั้งที่ 3
และเครือข่ายศึกษา วิจัย และความสัมพันธ์ การจัดการชุมชน ครั้งที่ 5

ระหว่างวันที่ 22 – 24 มีนาคม 2561

ณ มหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตสารสนเทศเพชรบุรี

คำสั่งคณะกรรมการจัดการ มหาวิทยาลัยศิลปากร
ที่ /2561

เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการฝ่ายพิจารณาผลงานทางวิชาการ
โครงการประชุมวิชาการระดับชาติเครือข่ายด้านการจัดการชุมชนเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน ครั้งที่ 3 และเครือข่ายศึกษา วิจัย
และความสัมพันธ์ การจัดการชุมชน ครั้งที่ 5

ตามที่คณะกรรมการจัดการ มหาวิทยาลัยศิลปากรได้กำหนดจัดโครงการประชุมวิชาการระดับชาติ
เครือข่ายด้านการจัดการชุมชนเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนครั้งที่ 3 และเครือข่ายศึกษา วิจัย และความสัมพันธ์ การจัดการชุมชน
ครั้งที่ 5 ระหว่างวันที่ 22 – 24 มีนาคม 2561 ณ จังหวัดเพชรบุรี และจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ นั้น

เพื่อให้การดำเนินงานด้านการพิจารณาผลงานทางวิชาการเป็นไปด้วยความเรียบร้อย มีคุณภาพ
ทางวิชาการ และมีประสิทธิภาพ จึงขอแต่งตั้งคณะกรรมการฝ่ายพิจารณาผลงานทางวิชาการ ดังรายนามต่อไปนี้

1	คณบดีคณะกรรมการจัดการ	ประธานกรรมการ
2	รองศาสตราจารย์ ดร.นรินทร์ สังข์รักษา	กรรมการ
3	รองศาสตราจารย์ ดร.พิทักษ์ ศิริวงศ์	กรรมการ
4	รองศาสตราจารย์ ดร.สุวัฒนา ธาดานิติ	กรรมการ
5	รองศาสตราจารย์ ปรีชา วงศ์ทิพย์	กรรมการ
6	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เกศราพร พรหมนิมิตกุล	กรรมการ
7	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จิตศักดิ์ พุฒจรรย์	กรรมการ
8	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทิพย์สุดา พุฒจรรย์	กรรมการ
9	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธงชัย ภูวนาถวิจิตร	กรรมการ
10	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วรรณวีร์ บุญคุ้ม	กรรมการ
11	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิโรจน์ เจษภักดิ์เกษม	กรรมการ
12	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศศิภา พจน์วาที	กรรมการ
13	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศุภรัตน์ แสงฉัตรแก้ว	กรรมการ
14	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อมรินทร์ เทวตา	กรรมการ
15	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อัจฉรา สโรบล	กรรมการ
16	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อิสราภรณ์ หนูผล	กรรมการ
17	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อุทัย ปริญญาสุทธินันท์	กรรมการ
18	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ณรงค์ ศิริรัมย์	กรรมการ
19	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ทรงพันธ์ ต้นตระกูล	กรรมการ
20	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ธนภฤต สังข์เฉย	กรรมการ
21	ผู้ช่วยศาสตราจารย์เอมอร เจียรมาศ	กรรมการ

22	ร้อยตำรวจเอก ดร.วิเชียร ตันศิริคงคล	กรรมการ
23	อาจารย์ ดร.เกริกฤทธิ์ อัมพะวัต	กรรมการ
24	อาจารย์ ดร.เมษธาวิณ พลโยธี	กรรมการ
25	อาจารย์ ดร.จิตพนธ์ ชุมเกต	กรรมการ
26	อาจารย์ ดร.จิราภา พึ่งบางกรวย	กรรมการ
27	อาจารย์ ดร.ชวนชื่น อัครกะวณิชชา	กรรมการ
28	อาจารย์ ดร.นฤมล อรุโณทัย	กรรมการ
29	อาจารย์ ดร.ประไพพิมพ์ สุธีวสินนนท์	กรรมการ
30	อาจารย์ ดร.ปริญญา หรุ่นโพธิ์	กรรมการ
31	อาจารย์ ดร. ปรีวิทย์ ไททยาชีวะ	กรรมการ
32	อาจารย์ ดร.ปิยวรรณ สิริประเสริฐศิลป์	กรรมการ
33	อาจารย์ ดร.พนัชกร สิมะขจรบุญ	กรรมการ
34	อาจารย์ ดร.ภพ สวัสดิ์	กรรมการ
35	อาจารย์ ดร.ภฤศญา ปิยนุสรณ์	กรรมการ
36	อาจารย์ ดร.ภาสนันทน อัครวัักษ์	กรรมการ
37	อาจารย์ ดร.วงศ์ศักดิ์ วัระไพบูลย์	กรรมการ
38	อาจารย์ ดร.สวรรรยา ธรรมอภิพล	กรรมการ
39	อาจารย์ ดร.สุนี คำนวลศิลป์	กรรมการ
40	อาจารย์ ดร.อรยา พรเอี่ยมมงคล	กรรมการ
41	อาจารย์รชกร วชิรสีโรดม	เลขานุการ
42	นางสาวสุนิสา วงศ์ประทุม	ผู้ช่วยเลขานุการ

ทั้งนี้ ตั้งแต่วันที่ มกราคม พ.ศ. 2561 เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ มกราคม พ.ศ. 2561

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พีรพัฒน์ ยางกลาง)

คณบดีคณะวิทยาการจัดการ

สารบัญ

การพัฒนาสื่อวีดิทัศน์สำหรับผู้ดูแลผู้ป่วยในการทำอาหารทางสายให้อาหาร	1
<i>พจนมาลย์ วงศ์ศิลป์, ทรงสุดา ภู่อ่าง, จุฑามาศ มะโนวรรณ และญาดา กานต์ แสนสมฤทธิ์</i>	
แนวทางการพัฒนากระบวนการจัดการความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นชุมชนบ้านศรีโพธิ์งาม ตำบลทุ่งต้อม อำเภอสันป่าตอง จังหวัดเชียงใหม่	12
<i>ถนิมรักษ์ พระบาง, ปฐมา ไสภิน และสรลธิช เรืองรุ่ง</i>	
แนวทางการสร้างภาพลักษณ์โรงงานหลวงฯที่ ๑ (ฝาง) จังหวัดเชียงใหม่	22
<i>ณัฐพร หมอยาดี, ทิมพ์ตะวัน ศรีเมือง, อาภาภรณ์ พรหมพิงค์ และณรงค์ ศิขิรัมย์</i>	
มโนทัศน์วิทัศน์ของปกาศะญอต่อการอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรมชุมชน บ้านช่างเคียน อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่	35
<i>กัญญา ผาด่าน, อธิติยา วณะเจริญ, อัชเชวะ ชุ่มวงศ์ และชงชัย ภูวนาถวิจิตร</i>	
ปัญหาและแนวทางการแก้ไขในการอนุรักษ์อุทยานแห่งชาติ :กรณีศึกษากลุ่มอนุรักษ์อุทยานแห่งชาติเกาะเกร็ด ตำบลเกาะเกร็ด อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี	41
<i>ตรีวุฒิ ธรรมวโรกุล และวรวล นามธง</i>	
ความสำเร็จในการเป็นหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบ กรณีศึกษาหมู่บ้านน้ำทรัพย์ หมู่ที่ 9 ตำบลแก่งกระจาน อำเภอแก่งกระจาน จังหวัดเพชรบุรี	48
<i>ปาริชาติ เมฆประสาท, รักษิณา เทียมสุขสม และวันชัย เจือบุญ</i>	
เรื่องเล่าของหญิงตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควร กรณีศึกษาชุมชนรางกร่าง หมู่ที่ 11 ตำบลจรเข้สามพัน อำเภออุ้มทอง จังหวัดสุพรรณบุรี	56
<i>ดวงธิดา ยาชมภู</i>	
คุณค่าและการจัดการแหล่งโบราณสถานเพื่อเผยแพร่การอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม กรณีศึกษา วัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร จังหวัดนครศรีธรรมราช	61
<i>พิชามณูชู่ วิฑูรย์พันธ์ และสุทธิดา เอี่ยมสอาด</i>	
ถอดบทเรียนการเรียนรู้นอกห้องเรียนของนักศึกษาสาขาวิชาการจัดการชุมชน มหาวิทยาลัยศิลปากร	69
<i>จาดุรนต์ ศรีลาภักษ์</i>	
ความคิดเห็นของประชาชนต่อการพัฒนาวัดพระปฐมเจดีย์ราชวรมหาวิหาร จังหวัดนครปฐม	79
<i>นายบุญณวิช แพทยานันท์ และ นายวรัญญ ลอยฟู</i>	
การปรับตัวของเกษตรกรผู้เลี้ยงปลาสดบางบ่อ กรณีศึกษากลุ่มอนุรักษ์ปลาสดบางบ่อ จังหวัดสมุทรปราการ	91
<i>กาญจนานพร จำปาเงิน, พรวิมล สุดแสง และภพ สวัสดิ์</i>	
การปรับตัวทางการตลาดของผู้ประกอบการร้านจำหน่ายมีดอัญญาใน ตำบลท่าช้าง อำเภอนครหลวง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	100
<i>พัชรพิมล สมบัติแก้ว และวิศยา สังข์ชื่น</i>	
วิถีชีวิตของคนไร้บ้านในเขตกรุงเทพมหานคร: กรณีศึกษา ศูนย์คนไร้บ้านสุวิทย์ วัดหนู (บางกอกน้อย) เขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร	106
<i>ณัฐวัตร คงทอง</i>	
การศึกษาศักยภาพความพร้อมต่อการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม กรณีศึกษาวัดมหาบุศย์	118
<i>กมลชนก รอดสวัสดิ์, สาลินี เรืองวัฒน์ และภพ สวัสดิ์</i>	
การรวมกลุ่มเพชรบุรีดีจัง กรณีศึกษา กลุ่มลูกหว่า	126
<i>กรกช ฉัตรทัศน์, ณัชชา บุสวงศ์, ภูษณดา พันพูนิช และเลิศลักษณ์ เจริญสมบัติ</i>	
การจัดการทรัพยากรบุคคลที่ส่งผลต่อความสำเร็จทางด้านการท่องเที่ยวของศูนย์การเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงเรือนจำชั่วคราวเขากลิ้ง จังหวัดเพชรบุรี	134
<i>มาริษา มามาก, รมิตา ชนกเงิน, ธนพร ภริมย์ และเลิศลักษณ์ เจริญสมบัติ</i>	

การจัดการทรัพยากรบุคคลที่ส่งผลต่อความสำเร็จทางการท่องเที่ยวของศูนย์การเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงเรือนจำชั่วคราวเขากลิ้ง จังหวัดเพชรบุรี

Human resource management affect to Success of Tourism of Sufficiency Economy in Khao Kling Learning Center, Phetchaburi province

มาริษา มามาก¹ รมิตา ขนกเงิน² ธนพร ภิรมย์³ และเลิศลักษณ์ เจริญสมบัติ⁴

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงการดำเนินงานของศูนย์การเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงเรือนจำชั่วคราวเขากลิ้ง และการจัดการทรัพยากรบุคคลที่ส่งผลต่อความสำเร็จทางการท่องเที่ยวของศูนย์การเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงเรือนจำชั่วคราวเขากลิ้ง โดยการวิจัยครั้งนี้เป็นวิจัยเชิงคุณภาพ เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้างและการสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม ผู้ให้ข้อมูลหลักคือ ผู้บริหารเรือนจำ ผู้ต้องขัง และนักท่องเที่ยวที่เข้ามาเยี่ยมชม ผลการวิจัยพบว่า การบริหารจัดการของศูนย์การเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงเรือนจำชั่วคราวเขากลิ้ง ส่วนใหญ่จะเป็นไป ตามนโยบายของเรือนจำกลางเพชรบุรี และมีการปรับเปลี่ยนผู้บริหารตามวาระตามกฎระเบียบของกระทรวงยุติธรรม การบริหารจัดการในภาระหน้าที่ต่างๆจะทำตามกฎระเบียบภายใน และความสำเร็จทางการท่องเที่ยวเกิดจากความสามารถในการบริหารงานของผู้บริหาร ความร่วมมือในการปฏิบัติงานของผู้ต้องขัง และการเข้ามาเยี่ยมชมของนักท่องเที่ยว

คำสำคัญ : ศูนย์การเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง , ปัจจัยความสำเร็จ , การดำเนินงาน , เรือนจำเขากลิ้ง

Abstract

The objective of this research is to study the operation of Sufficiency Economy in Khao Kling Learning Center. And studying to human resource management affect to success of the tourism of Sufficiency Economy in Khao Kling Learning Center. This is a qualitative research. Data were collected by semi-structured interview and non-participant observation. The main contributor is Prison administrators, person in confinement and tourists. The results of the study showed that Management of Sufficiency Economy in Khao Kling Learning Center. Most of them are based on the policy of the Prison administrators and the management changed the agenda. Management of various obligations will follow the internal rules. And the success of tourism is due to the ability of the management. Cooperation in the work of inmates and the visit of tourists.

Keywords: Sufficiency Economy Center, Success Factors, Operation, Khao Kling Prison

¹⁻³นักศึกษาคณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตสารสนเทศเพชรบุรี

⁴อาจารย์ ประจำ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตสารสนเทศเพชรบุรี

1. บทนำ

ในปัจจุบันประเทศไทยมีสถานที่ท่องเที่ยวมากมายที่ผู้คนในประเทศและต่างประเทศได้ให้ความสนใจเป็นอย่างมาก อีกทั้งอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวช่วยสร้างรายได้ให้กับประเทศไทยได้ไม่น้อย ตัวอย่างเช่น ในช่วงตั้งแต่เดือนมกราคม-ตุลาคม ปี2560 รายได้รวมทั้งหมดจากการท่องเที่ยวสูงถึง 1,939 พันล้านบาท ซึ่งเพิ่มขึ้นถึง 7.68% จากปีที่แล้ว และจำนวนของนักท่องเที่ยวทั้งคนไทยและชาวต่างชาติยังเพิ่มขึ้นจากเดิมเป็น 96.13 ล้านคน-ครั้ง มีอัตราการเปลี่ยนแปลงจากช่วงเวลาเดียวกันของปีที่แล้วถึง 3.38% (กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา,2560)

การท่องเที่ยวนั้นมีหลากหลายประเภทไม่ว่าจะเป็นการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม การท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติ หรืออื่นๆอีกมากมาย แต่อีกหนึ่งประเภทที่กำลังเป็นที่น่าสนใจอย่างมากก็คือการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ ที่นักท่องเที่ยวจะได้รับความรู้ไปพร้อมกับการท่องเที่ยวอีกด้วย และในปัจจุบันมีสถานที่ท่องเที่ยวหลายแห่งที่น้อมนำเศรษฐกิจพอเพียง ตามแนวพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช หรือในหลวงรัชกาลที่ 9 ที่ทรงเน้นถึงการมีพอกินพอใช้ของประชาชนส่วนใหญ่ในเบื้องต้นก่อนเป็นหลัก (มูลนิธิชัยพัฒนา,2559) มารวมกับการท่องเที่ยวโดย มีวัตถุประสงค์ที่จะให้ความรู้ความเข้าใจและให้นักท่องเที่ยวได้มีส่วนร่วมในการลงมือปฏิบัติจริงตามความรู้ที่ได้รับทำให้เกิดเป็นการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ที่ให้ความรู้เกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียงเกิดขึ้นมากมาย

ศูนย์การเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงเรือนจำชั่วคราวเขากลิ้ง จ. เพชรบุรี เป็นอีกหนึ่งสถานที่ได้น้อมนำเอาหลักเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้เพื่อทำให้เกิดศูนย์การเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงที่ศึกษาให้กับผู้ต้องขังภายในเรือนจำ ให้มีความรู้เพื่อที่จะสามารถนำไปใช้ได้ในอนาคตเพื่อสร้างรายได้และแบ่งเบาภาระครอบครัวอีกทั้งทำให้ผู้ต้องขังไม่กลับไปกระทำความผิดซ้ำอีก เช่น การเลี้ยงสัตว์ การปลูกผัก และอื่นๆอีกมากมาย แต่ที่ขึ้นชื่ออย่างมากคือการทำบ้านดินเพื่อเป็นที่อยู่อาศัย ต่อมาได้มีการเปิดให้ความรู้กับกลุ่มผู้สนใจในด้านเศรษฐกิจพอเพียงได้เข้ามาศึกษาดูงาน จนกระทั่งผู้บัญชาการได้เล็งเห็นว่านักท่องเที่ยวสนใจที่จะเข้ามาท่องเที่ยวในศูนย์การเรียนรู้แห่งนี้ จึงได้มีนโยบายที่จะพัฒนาให้ศูนย์การเรียนรู้ กลายเป็นสถานที่ท่องเที่ยวอีกแห่งหนึ่ง

ทำให้คณะผู้ศึกษา สนใจศึกษาความสำเร็จในเชิงการท่องเที่ยวของศูนย์การเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงเรือนจำชั่วคราวเขากลิ้ง จ. เพชรบุรี ศึกษากิจกรรมต่างๆที่ดำเนินการภายในศูนย์การเรียนรู้ ที่สามารถน้อมนำแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 9 มาปรับใช้ให้เข้ากับสังคมในปัจจุบัน สามารถทำให้เรือนจำชั่วคราวแห่งนี้เป็นที่สนใจและเป็นทางเลือกที่ดีสำหรับการท่องเที่ยวในเชิงเศรษฐกิจพอเพียง

2. วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อศึกษาการดำเนินงานของศูนย์การเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงเรือนจำชั่วคราวเขากลิ้ง ด้านการท่องเที่ยว
2. เพื่อศึกษาความสำเร็จทางการท่องเที่ยวของศูนย์การเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงเรือนจำชั่วคราวเขากลิ้ง

3. วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

3.1 เรือนจำชั่วคราวเขากลิ้ง

เมื่อวันที่ 24 เดือนตุลาคม พ.ศ.2505 กระทรวงมหาดไทยได้กำหนดอาณาเขตที่ดินบริเวณเชิงเขากลิ้งตำบลวังไคร้ อำเภอท่ายาง จังหวัดเพชรบุรี ประมาณ 600 ไร่ ให้เป็นเรือนจำชั่วคราวเขากลิ้ง (ปัจจุบันได้เปลี่ยนเป็น ตำบลวังจันทร์ อำเภอแก่งกระจาน จังหวัดเพชรบุรี)โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อดำเนินการฝึกอบรมและฝึกวิชาชีพให้กับผู้ต้องขังด้านการปลูกสร้างสวนป่า ด้านการเกษตรกรรมและเลี้ยงสัตว์ โดยมีอาณาเขตดังนี้

- 1.ทิศเหนือจรดถนนสายเขื่อนเพชร-แก่งกระจาน
- 2.ทิศใต้จรดถนนสาธารณะและบ่อน้ำ บ้านทุ่งเคล็ด
- 3.ทิศตะวันออกจรดถนนสายสาธารณะสายบ้านทุ่งเคล็ด-บ้านช่องเมตร
- 4.ทิศตะวันตกจรดที่ดินกรมการปกครองและที่ดินหน่วยทหารพัฒนาเคล็ดอื่นที่ 13

เรือนจำชั่วคราวเขากลิ้ง เป็นเรือนจำความมั่นคงต่ำ เป็นศูนย์เตรียมความพร้อมก่อนปล่อย ควบคุมผู้ต้องขังที่ต้องโทษครั้งแรก ใกล้พ้นโทษ (เหลือโทษจาไม่เกิน 5 ปี) หรือจำคุกมาแล้ว 1 ใน 4 หากเป็นคดีอาญาเสด็จต้องอยู่ในเงื่อนไขการพักโทษ จากเรือนจำกลางเพชรบุรีและเรือนจำใกล้เคียง เปิดดำเนินการเมื่อปี 2505 ขึ้นตรงต่อเรือนจำกลางเพชรบุรี มีความจุในการควบคุมผู้ต้องขัง 100 คน ปัจจุบันมีผู้ต้องขังในความรับผิดชอบ 134 คน เป็นชายล้วน มีพื้นที่ 580 ไร่ เป็นสวนป่าสะเดา 380 ไร่ ป่าธรรมชาติ 5 ไร่ บ่อน้ำเพื่อการเกษตร 3 บ่อ รวม 20 ไร่ เป็นแปลงสาธิตกิจกรรมเศรษฐกิจพอเพียง 50 ไร่ และเป็นสิ่งปลูกสร้าง 25 ไร่

ในปี 2550 กรมราชทัณฑ์ได้จัดตั้งให้เป็นศูนย์การเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงน้อมนำแนวพระราชดำริพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

พระราชดำริ ด้านปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นแนวทางในการดำเนินงานเรือนจำ และพัฒนาผู้ต้องขัง ให้ผู้ต้องขังรู้จักพึ่งพาตนเองตั้งแต่ ด้านปัจจัย 4 ที่อยู่อาศัย การเพิ่มรายได้ ลดรายจ่าย มีอาชีพที่สุจริต มั่งคั่ง กิจกรรมการฝึกวิชาชีพการเกษตร (เกษตรพอเพียง) การปลูกสร้างบ้านดิน ของเรือนจำชั่วคราวเขากลิ้ง ประสบผลสำเร็จเป็นรูปธรรมที่ชัดเจน เป็นที่ยอมรับของบุคคลหน่วยงาน ทั้งภาครัฐ เอกชน ทั้งจังหวัดเพชรบุรี และจังหวัดอื่นๆ จัดบุคลากรเข้ามาศึกษาดูงานและฝึกทักษะวิชาชีพในศูนย์ฯเป็นจำนวนมากในแต่ละปี(สำนักงาน กปร., 2556 : 2-3)

จุดเด่นของเรือนจำชั่วคราวเขากลิ้งที่เป็นที่รู้จักไปอย่างกว้างขวาง คือ การสร้างบ้านดิน ซึ่งเป็นการสร้างบ้านที่มีราคาถูก เพราะใช้ดินเป็นวัสดุก่อสร้าง มีรูปแบบแปลกตาสวยงาม แข็งแรงทนทาน ป้องกันความร้อนได้ดี ภายในบ้านดินจะเย็นกว่าอากาศนอกตัวบ้านประมาณ 1-2 องศา มีบ้านพักที่สร้างจากดินหลายหลังเปิดให้เข้าพักและมีฟาร์มแกะ กระต่ายและม้า สำหรับให้นักท่องเที่ยวหรือผู้ที่สนใจ มาศึกษาดูงานที่ศูนย์การเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงเรือนจำชั่วคราวเขากลิ้ง(บ้านดินเขากลิ้ง,2554)

3.2 แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง

“เศรษฐกิจพอเพียง” เป็นแนวพระราชดำริในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 9 ที่พระราชทานมานานกว่า 30 ปีเป็นแนวคิดที่ตั้งอยู่บนรากฐานของวัฒนธรรมไทย เป็นแนวทางการพัฒนาที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานของทางสายกลาง และความไม่ประมาท โดยคำนึงถึงความพอประมาณ ความมีเหตุผล การสร้างภูมิคุ้มกันที่ดีในตัวเอง ตลอดจนใช้ ความรู้ ความรอบคอบ และมีคุณธรรม ประกอบการวางแผน การตัดสินใจและการกระทำ (สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย,2549:9)

3.3 แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาคุณภาพการท่องเที่ยว

คุณภาพ หมายถึง ความเหมาะสมกับการใช้งาน (Juran, 1964) การเป็นไปตามความต้องการหรือสอดคล้องกับข้อกำหนด (Crosby,1979) คุณภาพของการออกแบบและความสอดคล้องในการดำเนินงานที่จะนำมาซึ่งความภาคภูมิใจแก่เจ้าของผลงาน (Deming, 1940) การประหยัดที่สุด มีประโยชน์ในการใช้งานสูงสุด และสร้างความพึงพอใจให้กับลูกค้าอย่างสม่ำเสมอ (Ishikawa, 1985) สิ่งที่ดีที่สุดสำหรับเงื่อนไขด้านการใช้งาน และราคาของลูกค้า (Feigenbaum, 1961)หรือมาตรฐาน ผลงานประสิทธิภาพ และความพอใจ(ทิพวรรณ,2547)

จากการศึกษาความหมายของคุณภาพที่ผู้เชี่ยวชาญกล่าวมาจะเห็นว่า คุณภาพเป็นคำที่มีความหมายเปลี่ยนแปลงและพัฒนาอยู่เสมอ อย่างไรก็ตาม สามารถสรุปความสอดคล้องของความหมายได้ 3 ด้าน คือ การเป็นไปตามมาตรฐานหรือข้อกำหนดการสร้างคุณภาพให้ลูกค้า และด้านต้นทุนการดำเนินงานที่เหมาะสม

4.วิธีการดำเนินวิจัย

ในการวิจัย ความสำเร็จในเชิงการท่องเที่ยวของศูนย์การเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงเรือนจำชั่วคราวเขากลิ้ง จ. เพชรบุรี คณะผู้ศึกษาได้ดำเนินการศึกษาระเบียบวิจัยเชิงคุณภาพ เรือนจำชั่วคราวเขากลิ้งและเศรษฐกิจพอเพียง โดยคณะผู้ศึกษาได้เลือกใช้วิธีการศึกษาข้อมูลจากเอกสารและการสัมภาษณ์กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ในการศึกษาและการเก็บข้อมูลนั้นเน้นการสัมภาษณ์จากผู้บริหาร ผู้ต้องขัง และนักท่องเที่ยว เพื่อให้ได้ข้อมูลที่แท้จริงและสอบถามถึงรายละเอียดที่ต้องการทราบได้อย่างตรงจุด

4.1 การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัยคือผู้บริหาร 1 ท่าน ผู้ต้องขัง 5 คน และนักท่องเที่ยว 5 คน

4.2 เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย

1) ตัวผู้วิจัย ในการศึกษาครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ คณะผู้ศึกษาเป็นเครื่องมือสำคัญในการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก และวิธีการต่างๆร่วมกัน เช่น การบันทึกเสียง การสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม

2) แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง คณะผู้ศึกษาใช้แบบแนวคำถามเป็นแนวทางในการเก็บข้อมูล เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ต้องการ

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

ส่วนที่ 2 คำถามเกี่ยวกับวิจัย

3) อุปกรณ์การบันทึกข้อมูล คณะผู้ศึกษาทำการจดบันทึกข้อมูลที่ได้จากการสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม และทำการพูดคุย สอบถามนอกเหนือจากแบบสัมภาษณ์ โดยมีการใช้อุปกรณ์ที่จำเป็นต่อการเก็บข้อมูล ดังนี้ สมุด บันทึก ปากกา เครื่องบันทึกเสียง กล้องในการบันทึกภาพทำกิจกรรม เป็นต้น

4.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

คณะผู้ศึกษาทำการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการเข้าไปสัมภาษณ์ ทำการตรวจสอบความน่าเชื่อถือของข้อมูลจากงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และการตรวจสอบข้อมูลแบบสามเส้า การตรวจสอบสามเส้าวิธีการด้านข้อมูล เป็นขั้นตอนการตรวจสอบข้อมูล ที่คณะผู้ศึกษาได้มานั้นถูกต้อง

4.4 ระยะเวลาในการเก็บข้อมูล

ช่วงระยะเวลา 3 เดือน ทำการรวบรวมข้อมูลด้านเอกสาร เก็บข้อมูลภาคสนามลงพื้นที่ ทำการวิเคราะห์ข้อมูลสรุปผล ในช่วงเดือนเดือนกันยายน-พฤศจิกายน 2560

4.5 การตรวจสอบและการวิเคราะห์ข้อมูล

คณะผู้ศึกษาจะนำข้อมูลที่ได้ออกจากการสัมภาษณ์มาตรวจสอบ เรียบเรียง แล้วนำมาวิเคราะห์ ตีความ โดยเปรียบเทียบกับแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย ใช้การวิเคราะห์แบบพรรณนาวิเคราะห์ เพื่อให้ได้ข้อมูลตรงตามวัตถุประสงค์และทำการสรุปผล

5.ผลการวิจัย

คณะผู้ศึกษาได้ศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพในเรื่อง ความสำเร็จในเชิงการท่องเที่ยวของศูนย์การเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงเรือนจำชั่วคราวเขากลิ้ง จ.เพชรบุรี โดยได้สรุปผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ดังต่อไปนี้

5.1 การดำเนินงานของศูนย์การเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงเรือนจำชั่วคราวเขากลิ้ง

ศูนย์การเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงเรือนจำชั่วคราวเขากลิ้ง อยู่ในความรับผิดชอบของเรือนกลางเพชรบุรี การบริหารจัดการส่วนใหญ่จะเป็นไปตามนโยบายของเรือนจำกลางเพชรบุรี และมีการปรับเปลี่ยนผู้บริหารตามวาระตามกฎระเบียบของกระทรวงยุติธรรม การบริหารจัดการในภาระหน้าที่ต่างๆจะทำตามกฎระเบียบภายใน แต่ยังได้

เพิ่มหน้าที่ให้กับเจ้าหน้าที่ในการให้ข้อมูลต่างๆภายในศูนย์การเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงเรือนจำชั่วคราวเขากลิ้งให้แก่ผู้เข้าเยี่ยมชม ภายในศูนย์การเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงเรือนจำชั่วคราวเขากลิ้งมีการบริหารจัดการ โดยมีลำดับขั้นดังต่อไปนี้

ด้านหลักการบริหาร ขึ้นอยู่กับนโยบายของผู้บริหารที่บริหารในวาระนั้นๆว่าจะมีมุมมองในการดูแลปรับเปลี่ยนนโยบายให้สอดคล้องกับสถานการณ์ ณ ปัจจุบัน และ วางแผนรับมือกับการเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์ต่างๆในอนาคต เพื่อให้ ศูนย์การเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงเรือนจำชั่วคราวเขากลิ้ง เป็นที่ฝึกอาชีพของผู้ต้องขัง และเป็นสถานที่ให้ความรู้ที่สามารถรองรับนักท่องเที่ยวได้อย่างมีประสิทธิภาพ แนวทางการบริหารงานในอนาคต จะเป็นไปตามนโยบายของผู้บริหารที่มีการเปลี่ยนแปลงตามวาระ

ด้านความรู้ของผู้บริหาร ผู้บริหารจะต้องรู้ระเบียบทุกเรื่องที่เกี่ยวข้องข้องกฎระเบียบของกรมราชทัณฑ์ซึ่งเกี่ยวข้องควบคุมผู้ต้องขัง และบริหารงานให้เป็นไปตามที่กำหนด มิฉะนั้นแล้วก็จะทำให้มีความผิดได้ การรู้กฎระเบียบจะทำให้งานรวดเร็วและถูกต้อง

ด้านการปฏิบัติงาน มีการจัดลำดับความสำคัญของงานภายในได้แก่การแบ่งงานของผู้ต้องขัง โดยผู้ต้องขังมีตารางเวลากำหนดในแต่ละวัน โดยตามกฎหมาย หลัง 18.00 น. ผู้ต้องขังต้องเข้าเรือนจำ และผู้ต้องขังปฏิบัติตามข้อบังคับอย่างเคร่งครัด กิจกรรมประจำวันของแต่ละคนจะมีลักษณะคล้ายๆกัน คือ เข้าต้องช่วยกันทำความสะอาดพื้นที่ที่ตนเองเป็นผู้ดูแล หลังจากนั้นต้องทำหน้าที่ที่แต่ละคนได้รับมอบหมาย เช่น ให้อาหารหมู รดน้ำต้นไม้ เก็บผลผลิตไปขาย เป็นต้น และยังคงต้องคอยอำนวยความสะดวกหรือให้ข้อมูลต่างๆกับนักท่องเที่ยวที่เข้ามาเยี่ยมชม ช่วงเย็นมีหน้าที่การเก็บกวาดสถานที่ในการดูแลให้เรียบร้อย และกลับเข้าเรือนจำตามเวลาที่กำหนด

ด้านการบริหารทรัพยากรบุคคล จะใช้หลักจิตวิทยาในการจูงใจให้ผู้ต้องขังเพราะถือเป็นขวัญและกำลังใจที่สำคัญในการปฏิบัติงาน เช่น ผู้ต้องขังที่ปฏิบัติตนดีไม่ผิดกฎจะได้รับสิทธิให้เข้ามาญาติมาพักค้างแรมร่วมกันภายในบ้านดินที่สร้างไว้เพื่อรับรองครอบครัวของผู้ต้องขัง และได้รับเงินปันผลที่ได้จากการจำหน่ายผลผลิตจากการฝึกอาชีพของผู้ต้องขัง เป็นต้น

5.2 ความสำเร็จทางด้านการท่องเที่ยวของศูนย์การเรียนรู้เรือนจำชั่วคราวเขากลิ้ง

ความสำเร็จทางด้านการท่องเที่ยวเกิดจากความสามารถในการบริหารงานของผู้บริหาร ซึ่งจะมีการปรับเปลี่ยนพัฒนาสภาพแวดล้อมให้มีความสวยงามแตกต่างจากภาพเรือนจำที่คนส่วนใหญ่จะนึกถึง และมีการพัฒนาผู้ต้องขัง ให้มีความชำนาญในอาชีพต่างๆที่ตนฝึกฝนและสามารถให้ความรู้กับนักท่องเที่ยวที่เข้ามาเยี่ยมชมได้อย่างดี

ในความสำเร็จนั้นผู้ต้องขังก็ถือว่าเป็นอีกส่วนหนึ่งที่ทำให้เกิดความสำเร็จทางด้านการท่องเที่ยวขึ้นเพราะความสำเร็จเกิดจากความร่วมมือของผู้ต้องขังในการปฏิบัติงาน ซึ่งเกิดจากการสร้างแรงจูงใจของผู้บริหารผลักดันให้ผู้ต้องขังมีแรงกระตุ้นที่จะปฏิบัติตามคำสั่งอย่างสม่ำเสมอ ทำให้เกิดผลดีต่อศูนย์การเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงเรือนจำชั่วคราวเขากลิ้ง คือสามารถพัฒนาไปได้ตามนโยบายที่ผู้บริหารได้ตั้งไว้ และยังส่งผลดีต่อผู้ต้องขังเองคือการได้มีอาชีพติดตัวไปใช้ในอนาคต เช่น ผู้ต้องขังที่ฝึกอาชีพเลี้ยงม้า ที่สามารถนำความรู้นี้ไปใช้ได้จริง เพราะว่าพื้นฐานเป็นคนจังหวัดเพชรบุรีอยู่แล้ว และจะนำความรู้นี้ไปใช้ในการเลี้ยงม้าที่ใช้จูงริมชายหาดต่างๆ เป็นต้น ซึ่งเหตุผลที่กล่าวมาข้างต้นนี้จะทำให้ผู้ต้องขังเต็มใจที่จะให้ความร่วมมือในการทำงานอย่างเต็มที่และทำให้งานที่ได้นั้นเกิดประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

สำหรับนักท่องเที่ยวที่ถือว่าเป็นส่วนสำคัญที่สามารถบอกได้ว่าศูนย์การเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงเรือนจำชั่วคราวเขากลิ้งแห่งนี้มีความสำเร็จทางด้านการท่องเที่ยวที่มากขึ้นกว่าที่ผ่านมา จากบทสัมภาษณ์พบว่าส่วนใหญ่มีความประทับใจในการเข้าเยี่ยมชมศูนย์การเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงเรือนจำชั่วคราวเขากลิ้งอย่างมาก เพราะนอกจากการได้พักผ่อนและได้รับความรู้แล้วยังมีกิจกรรมให้ร่วมทำอีกมากมาย เช่น การขี่ม้า การให้อาหารสัตว์ และการปั่นจักรยาน เป็นต้น ทำให้นักท่องเที่ยวรู้สึกอยากกลับมาเที่ยวที่ศูนย์การเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงเรือนจำชั่วคราว

เขากล้างแห่งนี้อีกครั้ง และเกิดการบอกต่อกันขึ้น ทำให้ศูนย์การเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงเรือนจำชั่วคราวเขากล้าง กลายเป็นที่รู้จักของนักท่องเที่ยวเพิ่มมากขึ้น

6.อภิปรายผลการวิจัย

ผลจากการวิจัยเรื่อง ความสำเร็จในเชิงการท่องเที่ยวของศูนย์การเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงเรือนจำชั่วคราวเขากล้าง จ.เพชรบุรี พบว่า การดำเนินงานของศูนย์การเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงเรือนจำชั่วคราว จ.เพชรบุรี ผู้บริหารมีการวางแผนนโยบาย และปรับเปลี่ยนนโยบายตามผู้บริหารแต่ละท่าน โดยผู้บริหารแต่ละท่านจะมีนโยบายไม่เหมือนกันขึ้นอยู่กับแนวคิดของแต่ละท่าน รวมไปถึงการบริหารแบบมีส่วนร่วม เป็นการจูงใจให้ผู้ร่วมปฏิบัติงานในองค์กรได้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจ เช่น การเลือกอาชีพที่ต้องการฝึกของผู้ต้องขัง และผู้บริหารมีความพยายามเข้าใจเกี่ยวกับพฤติกรรมของมนุษย์ และปรับปรุงพัฒนาทักษะในการจัดการเกี่ยวกับบุคลากรให้มีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับบทความของ สมพร ศิลป์สุวรรณ (2551) ซึ่งกล่าวว่า การบริหารจัดการที่ดีและมีประสิทธิภาพจะต้องใช้ความรู้และทักษะหลายด้านด้วยกัน ได้แก่ หลักการบริหาร ซึ่งการบริหารแบบมีส่วนร่วม มีการปรึกษาหารือกับผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องที่สำคัญ ๆ ทุกคนควรจะต้องรับรู้รับทราบ ร่วมกันตัดสินใจ และร่วมกันทำ ด้านความรู้ เพราะราชการมีข้อบังคับ ระเบียบและประกาศต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องซึ่งต้องบริหารงานให้เป็นไปตามที่กำหนด ด้านมนุษยสัมพันธ์ ด้านการปฏิบัติงาน ด้านการบริหารทรัพยากรบุคคล พัฒนาบุคลากรเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการบริการ ในฐานะที่เป็นหัวหน้าหน่วยงาน ต้องดูแลบุคลากรสายสนับสนุนว่าจะทำอย่างไรให้บุคลากรของเราทำงานให้มีประสิทธิภาพ เพราะฉะนั้นเรื่องของการดูแล การบริหาร การพัฒนาบุคลากรเป็นหัวใจสำคัญ

ด้านของความสำเร็จทางด้านการท่องเที่ยวของศูนย์การเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงเรือนจำชั่วคราวเขากล้าง จ.เพชรบุรี พบว่า ความสำเร็จเกิดจากการปรับเปลี่ยนและพัฒนาจากผู้บริหารโดยจะมีการบริหารการดำเนินงาน โดยมีผู้ต้องขังที่ปฏิบัติงานตามวัตถุประสงค์ที่ผู้บริหารเป็นผู้กำหนด ซึ่งสอดคล้องกับบทความของ Deming (2553) ที่กล่าวว่า คุณภาพของการออกแบบและความสอดคล้องในการดำเนินงาน ในด้านความสำเร็จที่เกิดจากความประทับใจของนักท่องเที่ยวคือศูนย์การเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงเรือนจำชั่วคราวเขากล้าง ทำให้นักท่องเที่ยวพึงพอใจในการเข้าเยี่ยมชมเพราะนอกจากจะได้พักผ่อนแล้วยังได้รับความรู้เพิ่มขึ้นอีกด้วย ทำให้รู้สึกประทับใจและต้องการที่จะกลับมาท่องเที่ยวที่ศูนย์การเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงเรือนจำชั่วคราวเขากล้างนี้อีกครั้ง ซึ่งสอดคล้องกับบทความของ จิตตินันท์ เดชะคุปต์ (2551) ที่กล่าวว่า ความพึงพอใจของผู้รับบริการ เป็นการแสดงออกถึงความรู้สึกในทางบวกของผู้รับบริการต่อการให้บริการ

7.ข้อเสนอแนะจากผลงานวิจัย

จากผลการวิจัยในครั้งนี้เห็นได้ว่าความสำเร็จทางด้านการท่องเที่ยวมีส่วนเกี่ยวข้องมาจากการบริหารจัดการของผู้บริหารและการปฏิบัติตนของผู้ต้องขังที่ปฏิบัติตามนโยบายที่วางไว้ หากมีการพัฒนาการจัดการอย่างต่อเนื่องให้ตอบสนองกับความต้องการของนักท่องเที่ยว จะสามารถพัฒนาศูนย์การเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงเรือนจำชั่วคราวเขากล้างในด้านต่างๆ และทำให้ศูนย์การเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงเรือนจำชั่วคราวเขากล้าง กลายเป็นที่รู้จักในวงกว้างของนักท่องเที่ยวเพิ่มมากขึ้น

8.ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

8.1 ควรมีการศึกษาเชิงลึกในความสำเร็จด้านอื่นๆของศูนย์การเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงเรือนจำชั่วคราวเขากล้าง เพื่อนำไปต่อยอดการพัฒนาคุณภาพของศูนย์การเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงเรือนจำชั่วคราวเขากล้างให้ดียิ่งขึ้น

8.2ควรมีการศึกษาเพิ่มเติมในด้านการสร้างกำลังใจให้กับผู้ต้องขังในการร่วมกันพัฒนาศูนย์การเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง เรือนจำชั่วคราวเขากล้าง

เอกสารอ้างอิง

- [1] กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา. (2560). สถานการณ์การท่องเที่ยวเดือนกันยายน 2560.เข้าถึงเมื่อ 6 พฤศจิกายน. http://www.mots.go.th/more_news.php?cid=421&filename=index
- [2] บ้านจอมยุทธ.(2543). ความหมายของการเรียนรู้ .เข้าถึงเมื่อ 16 กันยายน 2560. https://www.baanjomuyut.com/library_2/psychology_of_learning/01.html
- [3] บ้านดินเขากลิ่ง.(2554).ประวัติเรือนจำชั่วคราวเขากลิ่ง. เข้าถึงเมื่อ 20 กันยายน 2560 . http://khaokling.blogspot.com/p/blog-page_2138.html
- [4] ปวีณา ทวีวงศ์โอฬาร .2552 .ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยในการท่องเที่ยวในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา,ปริญญา บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต, บัณฑิตวิทยาลัย,มหาวิทยาลัยกรุงเทพ
- [5] พีรศักดิ์ วิลัยรัตน์.(2551).ความสำเร็จของผู้บริหาร.เข้าถึงเมื่อ 6 ธันวาคม 2560. <https://www.pantown.com/group.php?display=content&id=36749&name=content32&area=3>
- [6] มูลนิธิชัยพัฒนา. (2559). เศรษฐกิจพอเพียง. เข้าถึงเมื่อ 6 พฤศจิกายน. เข้าถึงได้จาก http://www.chaipat.or.th/site_content/34-13/19-2009-10-30-07-44-57.html
- [7] สมพร ศิลป์สุวรรณ.(2551).การบริหารจัดการที่ดี. เข้าถึงเมื่อ 6 ธันวาคม 25560. http://www.km.nida.ac.th/home/index.php?option=com_content&view=article&id=86:2009-03-09-10-34-55&catid=52:2009-02-22-11-47-04&Itemid=93
- [8] สำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ.(2556).เรือนจำชั่วคราวเขากลิ่ง เรือนจำแห่งปัญญาสร้างคนดีมีคุณค่าสู่สังคม.กรุงเทพฯ:โรงพิมพ์วานิสย์
- [9] เถกิงศักดิ์ ชัยชาญ.2556.การพัฒนาคณะกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ.ปริญญาานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต,มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี.นครศรีธรรมราช